

Sectorbrede M.s.-monitoring: verrassende eerste resultaten

Bloedonderzoek in het GD-laboratorium middels de M.s.-SPA-test. De 'troebele' druppels zijn positief, de 'heldere' druppels negatief.

Mycoplasma synoviae (M.s.) heeft niet alleen een belangrijke ziektekundige betekenis; het veroorzaakt ook handelsbeperkingen. Veel landen accepteren geen pluimvee en broedeieren besmet met deze mycoplasmasoort. Vanwege dit toegenomen commercieel belang is het PPE in januari 2013 gestart met een sectorbrede M.s.-monitoring. De resultaten van het eerste kwartaal laten al een verrassende ontwikkeling zien ten opzichte van de situatie in 2005-2006.

De bestrijding van M.s. richt zich in de huidige situatie op:

1. Brede en frequente monitoring (middels bloedonderzoek) om besmette en vrije pluimveekoppels van elkaar te onderscheiden. Het doel van deze seromonitoring is om op elk niveau (materialen, koppels, eieren, enzovoorts) kanalisatie mogelijk te maken. Op broederijniveau is dit belangrijk om overdracht van

moederdieren op nakomelingen te verminderen. Het slachten van M.s.-besmette reproductiekoppels is economisch niet haalbaar in de huidige situatie omdat het aantal positieve koppels nog relatief hoog is.

2. Het verminderen van de insleep vanuit de omgeving door het verbeteren van de bedrijfshygiëne. Ook is bewezen dat seromonitoring de bewustwording ver-

hoogt, waardoor meer aandacht wordt besteed aan hygiëne en preventiemaatregelen.

Resultaten eerste kwartaal

In tabel 1 staan de resultaten van M.s.-seromonitoring in de periode 2005-2006 en de mate van voorkomen van M.s. in het eerste kwartaal van 2013 (na de start van de structurele monitoring in janu-

ari 2013). De resultaten van het eerste kwartaal laten al een duidelijke ontwikkeling zien, namelijk: een grote daling van het voorkomen van M.s. ten opzichte van 2005-2006 in de pluimveecategorieën fok (vlees en leg), legvermeerdering, opfokleg en de kalkoensector. In de legsector en in de slachtvermeerderingssector is het percentage besmette koppels het hoogst en gelijk aan de metingen in de periode 2005-2006. De legvermeerdering heeft een grote slag geslagen met een daling van 25% naar 6%. Het resultaat van deze daling is ook al zichtbaar in de opfoklegsector (69% in 2009 en 10% in het eerste kwartaal van 2013). Op termijn zal dit naar verwachting ook resulteren in een daling in de legsector.

M.s.-vaccinatie wordt tot nu toe alleen in de slachtvermeerderingssector op een deel van de bedrijven toegepast. Er is op dit moment een levend M.s.-vaccin beschikbaar, dat via de oogdruppelmethode wordt toegediend. Het te vaccineren koppel dient voor de vaccinatie wel vrij te zijn van een M.s.-veldinfectie. De gevaccineerde koppels worden M.s.-serologisch positief en een M.s.-veldinfectie is niet meer op te sporen via bloedonderzoek.

M.s.-vaccinatie afgeraden

Wanneer M.s. de oorzaak is van klinische problemen, zoals luchtzakontsteking, GPE (Glazige Punt Eieren) en gewrichtsontsteking, dan kan M.s.-vaccinatie geadviseerd worden. Het is aangetoond dat deze vaccinatie de ziekteproblemen vermindert, maar niet voorkomt. Binnen de door het PPE gekozen strategie voor een sectorbrede M.s.-aanpak wordt het gebruik van M.s.-vaccinatie echter afgeraden.

Het doel van bloedonderzoek op M.s. is om besmette en vrije pluimveekoppels van elkaar te onderscheiden en op elk niveau kanalisatie mogelijk te maken.

Tabel 1: Resultaten M.s.-monitoring 1e kwartaal 2013

pluimveetype	Percentage M.s.-serologisch positieve bedrijven 2005-2006	Percentage M.s.-serologisch positieve bedrijven 1e kwartaal 2013		
	% positief	Totaal aantal onderzochte bedrijven	Aantal positief	% positief
Slachtfok	10	25	0	0
Slachttopfok	6	67	7 (2)**	10
Slachtvermeerdering	35	185	68 (7)***	37
Vleeskuikens	6	-	-	-
Legfok	0	6	0	0
Legopfokvermeerdering	-	8	0	0
Legvermeerdering	25	34	2	6
Opfokleg	69*	88	9	10
Leg	73	161	104	65
Vleeskalkoenen	16	33	2	6

*prevalentie gemeten in 2009; **7 bedrijven met 1 of meer M.s.-serologisch positieve inzendingen waarvan 2 bedrijven door M.s.-vaccinatie; ***68 bedrijven met 1 of meer M.s.-serologisch positieve inzendingen, waarvan 7 bedrijven door M.s.-vaccinatie
Rode cijfers: significant gedaald t.o.v. prevalentie gemeten in 2005-2006

M.s.-vaccinatie heeft als onderdeel van een bestrijdingsprogramma namelijk veel nadelen:

1. Het is niet bekend of vaccinatie de verticale overdracht (van moederdier op nakomelingen) voorkomt.
2. Een gevaccineerd koppel kan een veldinfectie maskeren. Experimentele studies hebben aangetoond dat een veldstam alsnog kan aanslaan ondanks vaccinatie. Een gevaccineerd en besmet koppel kan een risico opleveren voor verspreiding van M.s. naar andere (M.s.-vrije) pluimveecategorieën.
3. Vaccinatie kan de monitoring vertrobelen omdat er een test ontbreekt

waarmee de vaccinstam van veldstammen kan worden onderscheiden. De GD werkt op dit moment aan de ontwikkeling van een onderscheidende test (PCR). Om bij een positief resultaat van het bloedonderzoek vervolgens een veldinfectie uit te sluiten, zouden er extra monsters (swabs) genomen moeten worden. Dit onderzoek is daarom relatief duur.

4. Het is nog onbekend in hoeverre M.s.-vaccinatie bijdraagt aan een reductie van de uitscheiding van de kiem.

De legvermeerderingssector heeft de significante daling in M.s.-prevalentie bereikt zonder gebruik te maken van M.s.-vaccinatie. Deze sector laat dus zien dat een succesvolle aanpak zonder toepassing van M.s.-vaccinatie haalbaar is.

Conclusies

De eerste resultaten van de structurele M.s.-monitoring tonen aan dat de M.s.-seroprevalentie in meerdere pluimveecategorieën laag is. In de legsector en in de slachtvermeerderingssector is de prevalentie het hoogst en gelijk aan de resultaten van 2005-2006. M.s.-vaccinatie wordt tot nu toe alleen in een deel van de slachtvermeerderingssector toegepast. Binnen de sectorbrede M.s.-aanpak die door het PPE is gestart, wordt M.s.-vaccinatie afgeraden.